

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ
รายการสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามการวิจัย	3
3. วัตถุประสงค์การวิจัย	3
4. สมมติฐานงานการวิจัย	3
5. ขอบเขตของการวิจัย	4
6. ข้อตกลงเบื้องต้น	4
7. ความหมายหรือนิยามศัพท์เฉพาะ	4
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
1. สถานการณ์วัณโรค	5
2. ความรู้เกี่ยวกับวัณโรค	6
3. การวินิจฉัยวัณโรคปอด	14
4. วิธีการรักษาผู้ป่วยวัณโรค	16
5. การรักษาผู้ป่วยในกรณีพิเศษต่าง ๆ	22
6. อาการข้างเคียงของยารักษาวัณโรค	25
7. ผู้ป่วยวัณโรคดื้อยาหลายขนาน (Multi Drugs Resistance Tuberculosis; MDR – TB)	29
8. การรักษาวัณโรคในผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	29
9. การจัดบริการรักษาผู้ป่วยวัณโรค (Organization of Tuberculosis treatment Unit)	30
10. การดำเนินงาน Directly Observed Treatment – Short Course (DOTS)	30
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
12. กรอบแนวคิดในการวิจัย	44
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	45
1. รูปแบบการวิจัย	45
2. ประชากรศึกษา	45
3. กลุ่มตัวอย่าง	46
4. คำนวณขนาดตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	48
6. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	48
7. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
8. การวิเคราะห์ข้อมูล	49
9. การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย	50
บทที่ 4 ผลการวิจัย	51
1. ข้อมูลทั่วไป	51
2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่ศึกษากับการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอด ด้วยการวิเคราะห์ตัวแปรเดี่ยว (Univariate Analysis)	63
3. ปัจจัยเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอดการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ	70
บทที่ 5 อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	72
1. การอภิปรายผล	72
2. สรุปผลการวิจัย	76
3. ข้อเสนอแนะ	77
4. ข้อจำกัดในการวิจัย	78
เอกสารอ้างอิง	79
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก ตัวอย่างเครื่องมือการวิจัย	89
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ	100
ประวัติผู้เขียน	102

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	การจำแนกยาด้านไวรัสตามประสิทธิภาพของยา	20
ตารางที่ 2	ลักษณะการออกฤทธิ์ของยารักษาไวรัส	20
ตารางที่ 3	ขนาดของยา CAT.1 ที่ใช้ในผู้ใหญ่ (อายุมากกว่า 14 ปี) 2HRZE/4HR	21
ตารางที่ 4	ขนาดของยา CAT.2 ที่ใช้ในผู้ใหญ่ (อายุมากกว่า 14 ปี) 2HRZES/5HRE	21
ตารางที่ 5	ขนาดของยา CAT.3 ที่ใช้ในผู้ใหญ่ (อายุมากกว่า 14 ปี) 2HRZ/4HR	21
ตารางที่ 6	ขนาดของยา CAT.1 ที่ใช้ในเด็ก (0 -14 ปี) (2HRZE(S)/4HR) และ CAT.3 (2HRZ/4HR)	22
ตารางที่ 7	จำนวนผู้ป่วยไวรัสโรคปอดที่ขึ้นทะเบียนรักษาในคลินิกไวรัสโรคจังหวัดสิงห์บุรีตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2545 - 31 ตุลาคม 2548	45
ตารางที่ 8	รูปแบบและสัญลักษณ์ของช่องในตาราง 2 x 2 กรณีที่ตัวแปรไม่เป็นอิสระต่อกัน	47
ตารางที่ 9	การศึกษานำร่องการติดเชื้อ HIV ของผู้ป่วยไวรัสโรคเสียชีวิต จับคู่กับผู้ป่วยไวรัสโรค รักษาครบกำหนดโดยใช้เกณฑ์เพศเดียวกันและอายุแตกต่างกันไม่เกิน 5 ปี ของ โรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ระหว่าง 1 ตุลาคม 2544 - 31 ตุลาคม 2547	47
ตารางที่ 10	จำนวน ร้อยละ ลักษณะทางประชากรในกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยไวรัสโรคปอด	52
ตารางที่ 11	จำนวน ร้อยละ โรคประจำตัวอื่นของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยไวรัสโรคปอด	54
ตารางที่ 12	จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยไวรัสโรคปอดที่มีอาการแพ้ยารักษาไวรัสโรคจำแนกตามกลุ่มอาการ	56
ตารางที่ 13	จำนวน ร้อยละ ผลข้างเคียงจากยารักษาไวรัสโรคปอดในกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยไวรัสโรคปอด	55
ตารางที่ 14	จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยไวรัสโรคปอดจำแนกตามประวัติการดื่มสุรา สูบบุหรี่	56
ตารางที่ 15	จำนวน ร้อยละ สภาพร่างกายและความรุนแรงของการเจ็บป่วยด้วยไวรัสโรคของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยไวรัสโรคปอด	58
ตารางที่ 16	จำนวน ร้อยละ พฤติกรรมการปฏิบัติตัวของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยไวรัสโรคปอด	59
ตารางที่ 17	จำนวน ร้อยละ ข้อมูลการเดินทางไปรับบริการที่คลินิกรักษาวirusโรคของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยไวรัสโรคปอด	60
ตารางที่ 18	จำนวน ร้อยละ ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวirusโรคของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยไวรัสโรคปอด	62
ตารางที่ 19	การทดสอบความสัมพันธ์ของการมีโรคประจำตัวอื่นในกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม	64
ตารางที่ 20	การทดสอบความสัมพันธ์ประวัติการแพ้ยารักษาไวรัสโรคในกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม	65
ตารางที่ 21	การทดสอบความสัมพันธ์การเกิดผลข้างเคียงจากยารักษาไวรัสโรคในกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม	66
ตารางที่ 22	การทดสอบความสัมพันธ์พฤติกรรมดื่มสุรา สูบบุหรี่ ในกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 23	การทดสอบความสัมพันธ์ข้อมูลสภาพร่างกายและความรุนแรงของการเจ็บป่วยด้วยวัณโรคในกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม	68
ตารางที่ 24	การทดสอบความสัมพันธ์ข้อมูลการเดินทางไปรับบริการที่คลินิกรักษวัณโรคในกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม	69
ตารางที่ 25	การวิเคราะห์ถดถอยพหุโลจิสติก ในโมเดลเริ่มต้น เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอด	70
ตารางที่ 26	การวิเคราะห์ถดถอยพหุโลจิสติก ในโมเดลสุดท้าย เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอด	71

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	แนวทางการติดตามหน้าที่ของตับในผู้ป่วยที่ได้รับยาต้านไวรัสโรค	24
ภาพที่ 2	กรอบแนวคิด	44

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย
A.C.D	Active case detection	การค้นหาผู้ป่วยในเชิงรุก
AFB	Acid fast bacilli	เชื้อแบคทีเรียทนกรด
AIDS	Acquired immune deficiency syndrome	โรคเอดส์
BCG	Bacillus Calmette-Guerin vaccine	วัคซีนบีซีจี
BMI	Body mass index	ดัชนีมวลกาย
C: CS: Cyc	Cycloserine	ยาซัยโคลเซอร์ริน
DOTS	Directly observed treatment-short course	การรักษาวัณโรคด้วยระบบยาระยะสั้นแบบมีพี่เลี้ยง
E: EMB	Ethambutol	ยาอีแธมบูตอล
ETA: Ethio	Ethionamide	ยาอีธियोไซด์
H: I: INH	Isoniazid	ยาไอโซไนอะซิด
HIV	Human immuno-deficiency virus	เชื้อเอชไอวี
K: KM	Kanamycin	ยากานามัยซิน
MRD-TB	Multi drugs resistance tuberculosis	เชื้อวัณโรคดื้อยาหลายขนาน
O	Ofloxacin	ยาออฟลอกซาซิน
OI	Opportunistic infection	การติดเชื้อฉวยโอกาส
P.C.D	Passive case detection	การค้นหาผู้ป่วยวัณโรคในเชิงตั้งรับ
P: PAS	Para amino salicylic acid	ยาพาราอะมิโนซาลิซิลิกแอซิด
PCP	Pneumocystis carinii pneumonia	โรคปอดบวมจากเชื้อฉวยโอกาส
R: RMP	Rifampicin	ยาไรแฟมปีซิน
SD	Standard deviation	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SGOT	Serum glutamic oxaloacetate transaminase	ซีรัมกลูตามิกออกซาโลอะซีเตต ทรานสมิเนส
SGPT	Serum glutamic pyruvate transaminase	ซีรัมกลูตามิกไพรูเวททรานสมิเนส
S: SM	Streptomycin	ยาสเตร็ปโตมัยซิน
T: Tha	Thiacetazone	ยาอาซิอะโซน
Z: PZA	Pyrazinamide	ยาพิยราซีนไซด์
AFB-		ตรวจไม่พบเชื้อวัณโรคในเสมหะ
AFB+		ตรวจพบเชื้อวัณโรคในเสมหะ
HIV-		ผู้ที่มีผลเลือดเป็นลบต่อเชื้อ HIV
HIV+		ผู้ที่มีผลเลือดเป็นบวกต่อเชื้อ HIV
TB-		ผู้ไม่ป่วยเป็นวัณโรค
TB+		ผู้ป่วยวัณโรค

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ (ต่อ)

คำย่อ	ความหมาย
HIV-/TB-	ผู้ที่มีผลตรวจเลือดเป็นลบต่อเชื้อ HIV และไม่ป่วยเป็นวัณโรค
HIV-/TB+	ผู้ที่มีผลตรวจเลือดเป็นลบต่อเชื้อ HIV และป่วยเป็นวัณโรค
HIV+/TB-	ผู้ที่มีผลตรวจเลือดเป็นลบต่อเชื้อ HIV และไม่ป่วยเป็นวัณโรค
HIV+/TB+	ผู้ที่มีผลตรวจเลือดเป็นลบต่อเชื้อ HIV และป่วยเป็นวัณโรค